

EDITORIAL

Germana Euzkadi!..

Al teu crit de llibertat, aquella immensa runa que fou la monarquia espanyola, et persegui, perquè deia que tu anaves contra la unitat d'una pàtria, que no era Euzkadi.

Al teu crit de llibertat, la República Espanyola naixent et persegueix, i no tenint el valor ni la sinceritat noble d'oposar la llibertat espanyola a la teua llibertat basca, llença damunt teu l'acusació innoble de què ets monàrquica i reaccionària. Monàrquica i reaccionària! I això ho diuen els espanyols! Monàrquica tu, germana Euzkadi, que quan Espanya estava sota el poder de mitja dotzena de tirans absoluts, tu et governaves democràticament, lliurement, republicanament, sota el règim liberalíssim de les Junes Forals. Monàrquica tu, que quan Espanya patia sota el despotisme absolut de Ferran VII, un nucli de patriotes bascos conspirava per la teua República Basca. Ells, els opressors, els tirans, els absolutistes de condició i de raça; s'aixequen avui contra teu dient-te reaccionària; però retenint-te, ells, els liberals, la teua llibertat nacional a caprici d'un Indalecio Prieto. Si en el curs de la teua història t'has posat al costat d'un rei destronat, ha estat més perquè aquest rei et prometia la teua llei. I has hagut d'esdevenir espanyola, per a ésser monàrquica. Ha calgut perdre la teua ànima nacional, desnacionalitzar-te, desfigurar-te, per posar-te al costat d'un rei. Et diuen monàrquica per aixecar tot Espanya contra la teua llibertat. Et diuen reaccionària, per a legitimar hipòcritament la teua subjugació. Quan el vent bruna a frec del teu Arbre de Guernica, s'endú enllà del mont Larraun i per les vores del Bidasoa un crit que és la veu dels morts de la teua raça que clamen per la llei inexorable: llibertat! La llibertat dels altres és la llibertat que ells sempre han concedit als pobles que dominaven. Seria estrany la llibertat en ells. Seria miracle. Seria negar la seva història. Des del Cerro de los Angeles, sols s'hi pot entronitzar la tirania dels homes i dels pobles. Que parli Filipines, auriolada encara de la sang del doctor Rizal. Que parli Cuba, que parlin les ànimes Repúbliques sud-americanes, que parli la República del Riff, que parli Catalunya... Totes aquestes veus plègades són un De-profundis solemne a la llibertat espanyola!

Germana Euzkadi, germana veritable en subjugació, els que et persegueixen no ho fan perquè et considerin un perill per a la República Espanyola. Se't persegueix perquè has demostrat que vols la teua llibertat. Tot Espanya s'aixecarà contra vosaltres. Però en aquestes hores de lluita i persecució, penseu que al vostre costat hi ha aquest nucli nostre de patriotes catalans, modest si voleu, però ferm i enèrgic, que no us deixarà. Catalans vils, que es diuen defensors de la llibertat, us abandonen per la por política d'ésser tiliats de reaccionaris com vosaltres. Si algú ha trencat el pacte de la dita Triple Aliança de l'any 1923, nosaltres, els obscurs i els anònims, us mantenim la paraula. No ens donem vergonya d'estrenger la vostra mà. La nostra comuna abraçada, ens honora! Ens honora perquè la vostra actitud ens és un ali exemple de patriotisme. Sense mixtificacions, sense hipocresies, lleialment, quan Azana, ministre de la Guerra de la República, demanava que sortís d'un cap o d'altre d'Espanya, el crit: Tu m'esclavitzes!, vosaltres heu respost dignament, enèrgicament: Dóna'm la llibertat o dóna'm la mort! I ja veureu com els que us diuen reaccionaris us afusellaran, abans que donar-vos la llibertat. Per això nosaltres, per damunt de les valls, dels rius i de les muntanyes, que separen i diferencien ètnicament les nostres respectives pàtries, us enviem des d'aquestes planes el nostre salut. Aurrera!, Joventut Nacionalista de Bilbao i Partit Nacionalista Basc! Gora Euzkadi!

VIBRANT

Què en quedarà?

L'Estatut ja és a Madrid. Amb tota solemnitat, amb espetec d'aplaudiments, crits de joia i onejar de banderes, sortí de Catalunya, i amb una rebuda de concòrdia oficial arribà a Madrid. A l'acte de la presentació En Maçà llegí un discurs ple de cordialisme, espanyolíssim fins a la quinta essència i que sols patí del defecte d'oblidar aquelles raons que els nacionalistes hem usat sempre per a provar el dret de Catalunya a la seva autodeterminació. El President del Govern provisional d'Espanya li respongué amb tota cordialitat, més no li assegurà pas que l'Estatut fos admès integralment.

I què havia de prometre? Precisament mentre passava tot això, els diaris publicaven el projecte de Constitució de la República Espanyola, que encara que sols arriba a la forma d'elegir i actuar el President de la República, conté ja prou elements per a poder jutjar amb coneixement de causa el respecte que a Madrid mereixen l'Estatut català i els cents mils vots que el varen refrendar.

En efecte, segons l'article 10 del projecte, ja no són atributs de Catalunya, sinó de l'Estat espanyol i la "regió" autònoma:

1. El manteniment de l'ordre públic.
3. El dret civil, inclús l'hipotecari.
5. L'organització judicial.

A canvi, la gent de Madrid, més generosa que la de l'Esquerra Republicana de Catalunya, ens deixen la caça i la pesca de riu.

L'article 11, el creiem equivocac; si no hi afegim el "no" que nosaltres hi posem subratllat, o l'article no diu res, o és la completa anul·lació de tots els Estatuts. Diu així: "Totes les matèries que "no" tinguin explícitament reconegudes en son Estatut les regions autònomes, es reputaran pròpies de la competència de l'Estat."

Per l'article 12 l'Estat podrà imposar les bases a què hauran de subjectar-se les lleis que es facin les "regions" autònomes.

L'article 14 tanca de cop: "El dret de l'Estat espanyol prevaldrà sobre el de la "regió" autònoma."

Un altre èxit és l'article 40: "El servei de la cultura nacional és atribució essencial de l'Estat."

(Segueix a la pàgina 2)

DOCUMENTAL

Psicologia de l'exèrcit nacional

Un poble solament té exèrcit quan és independent, o bé quan aspira a la independència. Que l'exèrcit es pugui passejar pel carrer, o què els homes tinguin la convicció que són soldats, àdhuc no posseeixin armes ni uniforme, pel cas és igual.

Diem que "tal poble", "tal exèrcit"; i aquí podríem afegir que la superació no és mai espontània, sinó que ve condicionada per la voluntat de superar-se, per la creença d'un màxim de rendiment, per l'exercici de l'esforç i per la repulsió a tota idea que la contradigui; és a dir, la superació perfecta resulta de la convergència de les forces intel·lectuals, morals i volitives portades al fanatisme.

Sense la cega creença en la victòria final, sense la convicció que la victòria serà, encara que hagi de costar cara, no pot haver superació, i per certs pobles, la qüestió de multiplicar el coratge i la valua de cada un dels seus soldats, és una qüestió indispensable, si es pretén fer una veritable guerra i no fer de la guerra un joc, amb les tràgiques conseqüències de la derrota.

Per consegüent, un exèrcit reduït, en virtut de l'autosuperació, pot igualar i fins depassar un exèrcit nombrós.

A part d'aquesta juxtaposició d'ordre psicològica solament recomanable durant la preparació i transcur de la guerra, ens cal passar a considerar les valors permanents, que són les pròpies de la raça.

Aquí no s'hauria de fer més que repetir la doctrina exposada, car els principis de la psicologia són aplicables a tots els pobles.

Una immodèstia, per la qual demano perdó, em porta naturalment a tractar els aspectes del problema en la seva part més difícil. Enraonar d'un exèrcit nacional que es pugui passejar pel carrer, o sigui el d'una nació independent, és molt més fàcil de tractar que de l'exèrcit en vida latent de la nació que aspira a la independència.

Aquesta nació, si fa molt temps que és esclava, pot haver perdut o disminuït el seu instint guerrer, a causa no precisament d'haver-se desentès de la funció guerrera, sinó per haver anat a la guerra com una imposició, sense haver fet, de temps, la "seua guerra".

Es sabut que tota funció en què l'ànima està absent, tendeix a esdevenir mecànica i peresosa. No hi pot haver, doncs, en aquest cas, superació.

També es pot donar la contrària. Que l'instint guerrer sigui viu, i per afició a la guerra es faci la guerra, o bé que un ideal serveixi de bandera al fons veritable de la qüestió, que pot ésser exclusivament donar satisfacció a l'instint guerrer, o així mateix que l'instint guerrer, o també la covardia, constitueixi una espècie de sordina a les raons i els sentiments, fins arribar al cas insòlit de participar en l'exèrcit de l'enemic fent una guerra sense ideals i en profit exclusiu de l'enemic.

El primer cas es podria comprovar en les guerres civils, en les quals els homes d'instint guerrer, fins ignorant el motiu de la guerra, fan la guerra. O, bé, observar si els partits polítics capaços de fer una guerra són pobres o nòdrils.

El cas segon — una guerra per un ideal desinteressat — és saber també si hi han participat els homes de la nació.

Finalment, dilucidar si el fet de contribuir a una guerra absurda en favor del poble dominador — contribució legalment obligada per aquest — constitueix un cas d'inconsciència instintiva guerrera, o bé, si es tracta de la més abominable abjecció.

Dels tres casos, els dos primers que resultessin afirmatius i el darrer dubtós, podria aquest últim creure's compensat amb un desenvolupament general de l'instint guerrer, o en una reeixida de dignitat patriòtica.

Resolt, doncs, aquest aspecte, s'ha de passar a l'organització, i per tal que tingui una base sòlida, cal fonamentar-la damunt la manera d'ésser de la nació.

Triem el cas més complex. Suposarem que la nació conté els tres tipus socials (agrícola, industrial, comercial) en proporcions gairebé equivalents.

Hi ha dues menes d'agricultors: pagesos de la plana, i pagesos de muntanya. Cadascun d'aquests grups manobra com a casa seva en el pla o en la muntanya. Són uns soldats magnífics per la infanteria i pel moviment. El sol, el fred i la nit no els destorben gaire. Acostumats a treballar isoladament, no temen la solitud; la llur vista acostuada als accidents del terreny, albiren amb precisió a grans distàncies, com així mateix la seva oïda és aguda. Són, els pagesos, soldats d'avangada per excel·lència, aptes per les sorpreses i no menys per les retirades dissimulades.

Els industrials, principalment els treballadors en fàbriques i obradors, són bons soldats per a la defensa. Crescuts i desenvolupats en els centres urbans, les parets esdevenen per a ells com una espècie de cuirassa, sense la qual es troben despullats. La immobilitat en una fortalesa, que avorreix el pagès i el comerciant, no molesta l'industrial. Estar sota cobert, defensar-se darrere un resguard, tal serà el millor lloc per als soldats provinents del tipus social de la indústria.

La idea de comerç allunya tot estatisme i al mateix temps pressuposa, si no una iniciativa constant, almenys una varietat en la tasca que no la tenen ni els industrials ni els agricultors. Gent acostumada a comptar, o a arregar i a distribuir, poden comprendre el cos d'intendència i tot el que es refereixi a administració. Barrejats en un tant per cent petit amb els agricultors, poden comunicar a la prudència pagesa l'activitat que caracteritza els negociants.

Posats entre els exploradors i les tropes de descoberta, és a dir, allí on calgui sobretot iniciativa i reflexió pel que pugui fer l'enemic, no practicaran més que un canvi de matèria de les operacions que cada dia realitzaven en la seva professió.

L'home convertit en soldat, desvota l'uniforme hi porta la seva ànima amb totes les virtuts i amb tots els defectes de la seva raça; de manera que l'ànima de l'exèrcit és l'ànima del poble.

Un exèrcit estarà tant més ben organitzat, quant menys sensible sigui el canvi que s'exigeixi a l'individu. Un nou ofici, és una nova naturalesa. Que no es violenti mai la naturalesa de les persones, puix del contrari la feina mal feta i el mínim de rendiment en seran la conseqüència.

Dintre cadascun dels tipus socials es poden fer, s'han de fer subdivisions ben ajustades a la naturalesa dels homes que han d'ésser soldats. Com es comprendrà.

—No en sortiràs pas... Em vols creure a mi, noia?... No et moguis del "cante jondo"!...

nosaltres hem establert solament la classificació general que pot servir de pauta per a les altres.

Pels efectes de tàctica i estratègia, no cal oblidar que la influència psicològica del tipus social pot ésser decisiva. Si el tipus industrial és el més a propòsit per a la defensa, això rau en què la indústria no podria existir sense estar defensada. Si el tipus social agrícola ha de donar preferentment les tropes d'ofensiva, és perquè l'agricultor està acostumat a esperar calmosament llargues temporades i a activitats ràpides; a no segar fins que el blat és madur; a contemplar, sense que els nervis el desesperi, les pedregades i les malalties. Si el comerciant és el tipus social adequat a l'administració, a les tropes d'avançada, a endevinar els plans de l'enemic, això és així perquè les condicions elementals mercantívoles són els comptes sense errades, la visió de conjunt d'elements dispersos, la penetració en el pensament del productor i del consumidor i finalment, a realitzar uns vaitot, veritables cops d'audàcia que quasi sempre condueixen a la victòria.

R. i V.

Després de la claudicació de Núria

De Ponent, tot vent do. ent.
(Refrany oblidat.)

La ploma s'estremeix d'indignació en brunzir sobre el paper. I no n'hi ha per menys. Així mateix deu haver passat a tot català de sang, de fets i de cor.

No entra en el meu propòsit fer una crítica del vergonyant Estatut que el poble ha refrendat; no. Em considero incompetent per a això. Tan sols vull refrescar en la memòria del qui això lleixi els seus quatre principals defectes. Se'm pot objectar que això serà escrit en la Constitució Interior de Catalunya. Doncs, bé. Això jo no ho crec. Podem esperar que la Constitució Interior serà més radical que l'Estatut? No, mai. Les ponentades bufen que és un goig. Defectes a remarcar.

Primer. *Desmembrament nacional*. — No altra cosa és deslligar de nosaltres les catalaníssimes Illes Balears; prop de cinquanta municipis llevats a Aragó, i finalment no esmentar tan sols que el Rosselló és tant Catalunya com el Penedès o el Camp de Tarragona. No us avergonyeix, capdavanters del catalanisme, la vostra covardia? Quan tindreu la dignitat catalana d'exigir-lo a França? El Rosselló és nostre. L'exigim. Volem enderrocar unitats nacionals (?), pesi a qui pesi!

Segon. *Imperialisme*. — La Vall d'Aran no és catalana. Quan, doncs, la hi concedirem l'autodeterminació sobre els seus destins? El que nosaltres siguem esclaus no ens autoritza a esclavitzar els altres.

Terç. *Servilisme*. — Servilisme, que altra cosa no és el que diu un dels primers articles, que "per agregar algun territori a Catalunya, necessita ésser aprovat pel Parlament de Madrid! Quant de rebaixament! Es que a la "meseta" ens ho concediran mai, un augment de territori? No els convé a ells poc, el debilitar-nos per mitjà de la desmembració...

Quart. *Atenció vers qui no se la me-*

reix. — El de concedir als estrangers de Ponent l'ús de sa llengua vernacle davant els Poders catalans. Molt bé, patriotes! Així ells podran seguir bescantant la nostra parla. "Unhappy Catalònia!" Abans t'invadien guerrers de cota de malla o amb mosquet. Ara, allaus de "sense-feina", o, més ben dit, de "sin-trabajo".

II

Quan ens en convencerem, catalans, que tot vent de Ponent és dolent? Fins ara, amics (?). Ara, amb una ombra de llibertat (?) (com deuen estremir-se les cendres dels caiguts!), els gossos del centralisme ja lladren. Des de l'ultrareaccionària "Nación" al liberalíssim (?) "Crisol", tots en front únic (que nosaltres no volem formar en contra) contra Catalunya. Totes les farses de "Patria", "Nación", etc., ja s'esgrimeixen contra nosaltres. La Constitució — com no pot ésser altrament venint d'on ve — és la consagració de l'imperialisme de l'estèril Castella. Si l'Estat no pot delegar ni l'ensenyament ni la justícia, etc., llavors, què és autonomia? Una paraula buida, uns papers mullats.

I no pot ésser altrament. Diu el refrany: *Els testos s'assemblen a les olles*. Els castellans s'assemblen als seus avis. I els seus avis foren els que, corresponent a la rebuda dels pobres indis que els prenién per fills del sol, els enviaren carregaments de presidaris i d'inquisidors per a civilitzar-los.

I ells són els que, corresponent a les ànsies de cordialitat de Macià, l'etern optimista, ens enviaren exèrcits d'ocupació el dia que es cansin de què nosaltres ens puguem dir "Estat lliure de Catalunya". O bé llops famolencs de càrrecs i de ganes d'apallissar a "esos catalanes".

Quan ens caurà la bema dels ulls?

JOSEP GENOVÈS I MOLES

Què en quedarà?

(Continuació de la pàgina 1)

El 41 diu que sols a l'Estat correspon exclusivament l'expedir títols professionals i establir condicions per a obtenir-los. L'Estat exercirà la suprema inspecció en tot el territori de la República espanyola per a assegurar el compliment dels articles 40 i 41.

Digne també de parlar-hi compte és l'article 42, que prescriu que en els casos que les "regions" autònoms organitzin l'ensenyança en ses llengües respectives, l'Estat n'hi mantindrà en llengua castellana.

Amb aquestes mostres, que encara que no siguin definitivament aprovades, tenen moltes probabilitats de mereixer el beneplacit de les Corts d'Espanya, podem tots ter-nos bon carrec de l'èxit que es prepara a l'Estatut de Catalunya, fet a base de tantes renúncies i claudicacions.

Cada dia estem més convençuts que qui ha guanyat la revolució espanyola a Catalunya, no és ni l'Esquerra ni el socialisme ni el sindicalisme; qui vertaderament ha guanyat són En Cambó i la Lliga Regionalista, no sols perquè l'Estatut és calcat al que l'any 1919 redactà la Lliga, ans també perquè les gestions, les genufleksions i els procediments tots, són iguals als que han predominat a la plaça de la Cucurulla, d'ençà que morí En Prat de la Riba, i es calçà la direcció el fill de Verges.

Hora és ja que deixem als actuals dirigents de Catalunya en sa obra, gens envejable. Deixem En Companys passejar-se per Madrid, dient que estima Espanya més que a la nineta dels seus ulls; deixem els ex-separatistes cridant que eren separatistes de la dinastia caiguda; deixem aquesta joventut que olora l'olla del presuport, pensant-se que no fan traïció a les idees que abans proclamaven, canviant el nom d'Espanya pel d'Ibèria i aixoplugant-se sota una bandera tricolor després de maleir la "gualdo-roja".

Nosaltres, els nacionalistes de sempre, els que mai no hem claudicat, els que mantindrem sempre ben alta i ben sola l'estelada bandera de la Catalunya irredempta, seguim el nostre camí amb fe i coratge, i no trigarem a abatere el nou obstacle que en nostre camp de batalla aixequen els nous desertors de la causa de la pàtria.

Avant sempre!

A. MALLSOL

Per la concòrdia

En aquests moments de màxima concòrdia, cada dia en rebem noves proves que des d'allà dalt ens envien. Un dia és Royo Vilanova; l'altre, un ministre socialista; el de més cap aquí, un d'aquells que fins ara ens havia passat la mà per l'esquena i ara ja ens ensenya la punta de la sabata, etc.

Fa uns dies, per casualitat — per casualitat, car no tenim costum de fullejar certes revistes —, ens vingué a les mans un número de la revista madrilenya "Blanco y Negro", i el primer que ens saltà a la vista fou una caricatura de "Sileno", que també ha volgut donar la seva nota "graciosa" en ço de l'Estatut. Aquesta caricatura, que representa que mentre 2.000.000 de catalans voten SÍ, hi ha 21.000.000 d'espanyols que voten NO, no tindria cap importància, si no fos el reflex del sentir de la gent d'allà dalt.

Es hora que tots els catalans obrim ben bé els ulls, i no ens agafim desprevinguts. Aquella gent, que no són res més que uns quants milions de "silenos", no poden comprendre que aquests dos milions de SÍ és tot el que necessitem per governar-nos a casa nostra, i que dels altres 21 milions de NOS o de SÍ no n'hem de fer res. Tots ells pateixen una malaltia atàvica que fa quatre segles que els dura i ja és massa crònica per a treure-se-la del cos i de l'ànima.

Treballem nosaltres pel nostre compte, fent cas omís del que ens puguin donar els de fora. Fent-ho així, no haurèm de pidolar migradeses, perquè podrem demanar tot allò que tenim el dret d'exigir que ens sigui restituit.

X. ROCA CLARA

Les banderes

Tots sabem que en temps de la segona dictadura, el que volia fer voleiar la bandera catalana, en tenia de posar una d'espanyola al costat; cas contrari, la catalana sola no podia ésser hissada.

El fet aquest era comentat entre els catalans amb vertadera indignació, cosa molt lògica i natural.

Doncs bé; un cop proclamada la República, la cosa ha canviat completament, i molta gent que trobava mal fet que certs elements possessin la bandera catalana junt amb la d'estanc d'aquell temps, i que avui continua essent-ho, encara que molts en diuen la republicana, per no dir senzillament l'espanyola, avui troben perfectament bé posar-les totes dues, encara que els digueu que és una claudicació com una casa, i que reneguen d'ésser catalans en acceptar la fórmula de les dues banderes, perquè ens trobem tan esclaus avui com dos anys enrera, i per no dir-vos més, amb els prosèlits de la tan anomenada concòrdia, dels autonomistes acabidillats per En Macià, ex-separatista.

Fixem-nos, si no: a qualsevol festa de carrer que se celebrava pels barris populars de Barcelona, abans es veien moltes banderes catalanes, però amb el gran avantatge que eren hissades exclusivament soles; i avui més de la majoria ja hi posen la catalana i la que en diuen republicana; ara, que ja no us diuen de

quina República, i que nosaltres anomenem bandera d'estanc, dels "toros" o de la rifa; i aquesta bandera que posen al costat de la catalana n'hi ha que tenen la gosadia d'enganxar-la, i això és un fet deplorable, i que els catalans hem de protestar-ne enèrgicament, perquè amb l'excusa de la "federal", fan la indigna barreja de totes dues, ja que l'altra no és federal ni molt menys; i els catalans hem de dir, ben alt i ben fort, que nosaltres no en tenim més que una, de bandera, i aquesta és senzillament la catalana, i la que no sia aquesta, tot serà fum d'encenalls, avui, demà i sempre.

Entre els partits polítics, l'acord de posar dues banderes fou primerament de la Lliga; i com que el lloc de la Lliga actualment l'ocupa l'Esquerra que es diu catalana, però que de catalans no en tenen gran cosa, perquè em sembla que tenen de tot, fora d'esperit catalanista, i per això empen les dues banderes, el mateix que la Lliga en temps de la dictadura; els uns i els altres ho fan per aconseguir una migrada autonomia que els separatistes no podem acceptar de cap de les maneres, per ésser un lligam entre la República espanyola i els catalans, que encara no en tenim, i que ens la varen arrabassar aquests que ens diuen "hermanos", i tot per culpa de la concòrdia...

JOAN TORRENT RIBES

No nos fiamos de promesas ni de pactos

De "Bizkaitarra", de Bilbao.

La historia, verdadera maestra del Nacionalismo vasco, está plétorica de farsas, de pactos y promesas hechas al País Vasco, a Euzkadi, por elementos extraños que querían gobernar en él entrando por la puerta de la hipocresía y del engaño, creyendo que con las leyes dictadas por ellos conseguirían, si no matar, adormecer el alma vasca.

Triste sino el de un país que por el engaño llega a ser esclavo.

Pero Euzkadi ya no fía de pactos ni de abrazos; ha llegado la hora de los hechos, y como no quiere ser esclava, empezará ella misma a actuar si las circunstancias lo exigieran.

"Las Cortes de Cádiz inauguraron la inacabable serie de las mentiras parlamentarias, ensalzando, en el preámbulo de su constitución de papel, los fueros y leyes de Nabarra y aboliéndolos en el cuerpo de ella: al fin, señores, hazaña en todo digna de legisladores allegadizos a la Revolución. Desde aquel día hubo en

Nabarra un núcleo de liberales a la española, es decir, centralistas y unitarios, y en tanto más grado, cuanto eran menos numerosos y queridos, minoría tiránica que necesitaba del auxilio ultraibérico para imponer a sus conciudadanos el triunfo de sus ideas por éstos abominadas". (El 3 de junio decía esto Arturo Campión hablando en Barcelona). Hoy en día la historia se repite. Nos hablan de pactos. Nos halagan los oídos diciéndonos respetarán las libertades vascas. Pero nos dicen: no el Estatuto de Estella, sino el que os demos nosotros. Hoy son todavía más atrevidos.

Dejándonos desnudos, quieren cubrirnos con una túnica de tejido pseudodemocrático laico.

Pero Euzkadi en pie responderá a esa promesa, a ese descaro, exigiendo, con los nervudos brazos de sus hijos, el vestido que le fué arrebatado, la derogación de la ley de 1839. Y luego ya pondrá su vestido de gala. Su verdadero Gobierno.

ORLEGI

Vademècum Nacionalista

«La vida nacional d'un poble s'extingeix des que ella és inoculada a una vida estrangera. Aleshores la nació mor, és occida, és anorreada, i aquell poble és esborrat de la llista de les nacions.»

FICHTE.

«La nacionalitat persisteix com a sediment de vida social, malgrat les seguides variacions del dret constituït i malgrat el seguit trasbalsament de les races.»

DR. MARTÍ I JULIÀ.

«Les nacionalitats no moren mai; tard o d'hora elles triomfen contra la més dura opressió.»

A. MÉRIGNHAC.

«Perseguir en comú el desenvolupament d'una persona moral i d'una psicologia col·lectiva, és la característica del principi de les nacionalitats.»

E. BAIE.

«Sols l'individu degenerat o els pobles degenerats no senten la dignitat de llur personalitat, i l'estraban.»

DR. MARTÍ I JULIÀ.

«El geni d'un poble està en la seva manera de sentir. Els fets socials no fan més que manifestar-la. Per tant, si nosaltres els belgues estimem tant les nostres formes nacionals, és que, per cada poble, les formes nacionals respectives representen la seva veritat particular.»

E. BAIE.

«Com més l'home es compenetra del geni de la seva Pàtria, més corre a l'harmonia del globus.»

MICHELET.

Catalunya sent la dignitat de la seva personalitat moral, i vol existir. Per a existir un poble, només hi ha una sola manera de real existència: reintegrar-lo a la llista de les nacions civilitzades. Catalunya per a la Humanitat; aquest és el gran mot d'ordre.

«NOSALTRES SOLS!»

Patriotes!

L'obra d'apostolat patriòtic es fa per mitjà de "Nosaltres sols!"

Guanyar patriotes per a la Causa de la Llibrtat de la Pàtria esdevindria impossible sense l'aparició de "Nosaltres sols!"

La defensa de l'ideal integral i rectilini, no seria sense "Nosaltres sols!"

El treball revolucionari, sols el fa "Nosaltres sols!"

Fita que senyala el camí inexorable de la Llibertat, és "Nosaltres sols!"

La intransigència, que és avui Honor, sols la manté "Nosaltres sols!"

Feu el sacrifici persistent d'ajudar-lo econòmicament. Que el vostre ajut i l'ajut del vostre germà amic vostre no decaigui. Hem fet sortir ja 21 números del nostre periòdic, a base de sacrificis modestos. Hi han contribuït els patriotes amics, els humils i anònims, els dibuixants tots sense remuneració. A tots, mercès per aquesta prova fermissima de devoció a la Pàtria irredempta. A tots els demanem un esforç, un sacrifici més, per aquesta bandera i estre de combat alhora, que és "Nosaltres sols!"

Cal la separació

i VI

Recull final

L'afirmació que fem que "cal la separació" i les aclaracions a la mateixa que portem fetes ens les ha suggerides la desorientació en què viu una part del nostre poble.

Passa moments d'estupor, i tem que si el deixen de la mà perquè camini tot sol, relliscarà, i caurà, i haurà de recollir-lo, ben segur, el mateix que l'ha fet caure, i tem les represàlies.

Altra part del nostre poble vol córrer la sort de governar-se ell mateix, i no hi ha cap llei que pugui privar-lo d'aquest desig, d'aquest anhel.

Les nostres suggestions, encara que minses, han estat fetes per demostrar als temorencs que no hi ha cap raó que s'oposi a fer un assaig del que proposem.

Si fa tants d'anys que patim per la pèrdua de les nostres llibertats, furtades per la raó de la força, avui que tot fa creure que impera la força de la raó, som també dels que volem tornar a regir-nos nosaltres mateixos, i veure si els nostres passos de governants i de governats els guia el nostre seny, i esperem que els temorencs, en temps proper, no necessitaran ja més caminadors, i es sumaran a nosaltres, i demostrarem tots plegats que som dignes de la nostra raça.

Per tant, diem que cal i volem la separació, per tal d'entrar al concert dels pobles lliures de la terra, on prevalguin el dret de la llei i el de la justícia social; i per això és hora ja de saber si estem capacitats per fer la prova.

Però diem també que la nostra legislació cal que segueixi els nostres usatges i costums clàssics, els de Catalunya, i no pas legislar seguint les rauxades forasteres; i això perquè la nostra terra esdevingui ben lliure i ben humana.

Però diem també, encara, que volem la creació d'un Banc Nacional Català, amb un capital mínim de cinc-cents milions de pessetes, aportat voluntàriament pels obrers, menestrals i classes riques, cadascú en relació amb les seves possibilitats, i en cas de retraïment, l'aportació esdevindria obligatòria, per tal com el banc no ha d'ésser d'una casta privilegiada, que ha d'ésser el tresor del poble.

I també diem que no volem més convivència "a la manera hispana"; per això lluitem per la separació, car està demostrat que la convivència al·ludida ha estat fatal per la nostra raça, i l'ha envellida, l'ha atrofiada, l'ha feta tornar mesella; en un mot, l'ha degenerada; i això volem que acabi d'un cop, per un sempre més.

I encara diem que no volem el servei obligatori, ni en temps de pau ni en temps de guerra; volem el servei voluntari i solament en temps d'invasió del territori; som, per tant, antimilitaristes i avorrim el militarisme, i no pararem fins haver-lo foragitat de casa nostra, de les lleis imposades, i les lleis i tot.

Volem que la nostra terra frueixi la més ampla llibertat, recobrant, per tant, la seva personalitat la nostra amada Catalunya.

JORDI FONTANALS

paraules d'En Companys, i presentar-lo amb veu enèrgica i com a darrer tanteig, no sols es fa amb una veu de plany, ans humiliadora i tot per als catalans.

Jo no puc creure que En Macià digués aquelles paraules amb una veu que li sortís del cor; jo vull creure que és una imposició d'aquesta Diputació de la Generalitat, d'aquests homes que no saben defensar la nostra República i que no escoltaren la veu del poble, dels catalans, que haurien preparat el fusell abans de deixar-se-la prendre.

R. DALMAU I FERRERES

La nostra rebel·lió

Els rebels, germà català, són aquells que tu ja saps, són aquells que per allò que defensen estan disposats a fer ço que calgui. Els rebels són aquells que, indignats per un fet, s'alcen bé amb les armes o, quan no, amb el crit de la seva protesta.

Els rebels són aquells que, abans de claudicar, prefereixen anar a presidir, s'estimen més ésser perseguits per allò que en diuen justícia, són aquells que prefereixen que el seu cos sigui torturat ans de signar un pacte de reconeixement al poder que els domina.

I aquests homes, germà català, som nosaltres; i aquests que estan disposats a anar a la presó som nosaltres, i som també nosaltres els que ara alcem irats el crit de protesta per la negació de la nostra llibertat que fa anys ens fou arrabassada.

I davant d'aquest fet, que sembla que no es vulgui resoldre tal com demanen les aspiracions legítimes de Catalunya, nosaltres anirem, si és precis, al camp o a la muntanya, i farem o desfarem el que calgui.

I escolta, germà. ¿No has sentit dins del teu cor un desig ardent de veure la nostra pàtria lliure? No has pensat mai que, com a fill que ets d'una terra que viu encara sota el jou d'una raça que es creu superior a la nostra, això no pot continuar de cap de les maneres? No has vist com germans teus han estat perseguits, befats, calumniats sols per dir que volien la llibertat de Catalunya?

Digues, germà, i tu què esperes? Què vols que succeeixi, per dir ben alt que també vols la llibertat del nostre poble? Perquè, escolta, saps què és llibertat? Ah! pobre germà! Tu no entens gens ni mica ço que vol dir llibertat, i, està clar, vius, camines empès per la força del món que et fa veure que aquesta cosa suara anomenada no existeix.

La llibertat, germà català, que nosaltres volem no és altra que la de poder-nos governar nosaltres mateixos; però com que els que estan obligats a restituir-nos-la no volen fer-ho, hem d'ésser nosaltres que ens l'hem de prendre, i per tal d'assolir-ho, és precis que cada patriota català n'hi dins del seu cor el desig de veure la pàtria catalana completament deslliurada, és a dir, que siguem nosaltres, els catalans sols i ningú més, els que dictin les nostres lleis i les nostres coses.

Som rebels perquè creiem que és el nostre deure ésser-ho; i perquè ho creiem d'aquesta faïso, us ho diem a vosaltres, perquè també, amb tots els que senten l'esperit de rebel·lió, quan sigui l'hora de l'alçament nacional, no n'hi manqui cap, que tots siguin a son lloc, per dur a cap allò que tots sabem, que és, com tu també ja saps, la llibertat completa de la nostra terra, treure-la de l'esclavitud en què viu sotmesa, dur-li totes les seves legítimes aspiracions, costi el que costi. Els rebels són aquells que no claudiquen mai. I tu has d'ésser d'aquests.

UN PELEGRÍ

Sembla que "L'Opinió" té molt d'interès en presentar-nos com anti-republicans. Com la República de què es tracta és l'espanyola, la suposició de "L'Opinió" no ens ofèn, ans molt al contrari. Nosaltres no volem tractes amb els que ens han robat la nostra República Catalana. Nosaltres no fem ni farem mai de republicans espanyols, com fan els homes de "L'Opinió", per ostentar les més ridícules, grotesques i vergonyoses vanaglories personals.

Catalunya i la política

La golafreria de la política sembla que torna a dentellar amb inconcebible magnitud en l'ànima de Catalunya; tota ella està tan sacriticada, deformada i fragmentada per les tortuoses i misterioses combinacions, que sota l'ampla ombra de l'alta política, s'han d'estar continuament orientant, ara en un sentit, ara en un altre, transformant així els nostres homes representatius en pallassos, que canten un dia al so de la cordialitat, un altre al de l'esquerra, i fins algun altre — oh, rara avis — al d'un pàlid patriotisme.

Som, però, en el fons, uns desagrats; als senyors de l'Esquerra els costarà molt poc de demostrar el sacrifici immens a què es veuen sotmesos els seus homes catalanissims (?), havent de fer tantes giragonses per assegurar l'èxit d'un Estatut, que, "en el fons", no és res més que una factura, una reclamació comercial.

Tornen satisfets els nostres parlamentaris de l'Esquerra; políticament, s'han emportat un triomf — d'això també en diuen triomfs morals —, i podran contestar com l'Alcalà Zamora la vigília de l'arribada del President a Madrid:

"—L'Estatut, ja veurem; ara el que convé mantenir a tota costa és la cordialitat; això és l'únic que em preocupa".

Els han presentat la factura; el contingut nacional i espiritual de l'Estatut és tan minso, que passarà per la gatera de les Corts. Però la factura! La factura és l'única cosa forta que conté l'Estatut. Hem llegit, en resum: "El Govern de la República cobrarà els impostos indirectes dins el territori de Catalunya, i d'aquests pagarà els serveis nets i pelats que l'Estat central presti a Catalunya. Si sobren diners, ens els tornaran; i si en falten, els afegirem."

Tot plegat és una befa; tenen la sort, els senyors de l'Esquerra, de trobar-se davant d'uns comedians de la seva mateixa fusta. Tinguin la convicció els nostres polítics que seran tractats amb la mateixa polidesa que el proveïdor tracta el client i hi discuteix, després d'un ample dinar i amb el gros cigar a la boca, la conveniència d'una comanda o l'últim preu d'una vil mercaderia.

Es això la política? Ens sembla recordar que ho havia estat abans de la República, practicada per la mà dreta, mentre l'esquerra gesticulava enutismada. L'única diferència és que ara es fa amb totes dues mans.

En el fons, és immensament trist que algun dels pocs castellans dignes que havien après d'admirar-nos a través de la nostra irreductible voluntat d'esdevenir lliures, hagi de mirar-nos, ara, ganyotant de repugnància, i tot exclamant baix, baixet: "—Quins pesseteros, aquests catalans; en el moment decisiu temen viure separats i es limiten a demanar diners". I això és trist i dolorós, perquè de catalans n'hi ha que darrera la pàtria hi guanyen diners i vanaglories; i n'hi ha que darrera Catalunya hi han perdut tot el que materialment s'hi pot perdre: salut, hisenda, la llibertat i la vida; però no l'honra ni la dignitat com a catalans i com a homes.

I tan bonic que hauria fet que la Nació més rica d'Ibèria, erigida en mestresa absoluta — com de dret li pertoca — dels seus propis destins, hagués pogut entrar, si la seva voluntat era aquesta, en el gran edifici peninsular, pagant, en tot cas, el generós lloguer que al seu rang correspon; amb vistes, però, un jorn no molt llunyà, a viure-hi com a propietària de primera categoria, això és, en la independència a què té dret pels seus esforços materials i per la seva història.

I ara imagineu, amics, el menyspreu que mereix la família catalana que s'acosta submissa al procurador del tronadíssim edifici espanyol, ensabonant-lo amb grans mostres d'afecte i consideració, perquè la deixi estatjar-se de franc en el principal i en la botiga, sobretot en la botiga, perquè no s'escapi cap estadant, per mantenir-li el negoci.

I després ens queixem perquè darrera de cada mot de concòrdia ens dediquen un enfilall de penjaments.

Bona sort tenim, però, que dins la gran família catalana hi ha molts bons fills que no volen anar a viure de franc enlloc.

M. CARRERES

Enquesta de "Nosaltres sols!"

La insinuació feta des de NOSALTRES SOLS! en pro de l'agrupament de totes les fraccions catalanistes radicals que hi hagi a Catalunya, és una idea magnífica digna de què tothom hi posi la deguda atenció i que per al bé de la terra que ens ha vist néixer i per al triomf de la nostra causa s'ha de procurar que arribi a ésser un fet a pesar de les dificultats que segurament es presentaran.

Totes les entitats que aspirin a la independència de la nostra Pàtria, haurien de confederar-se per formar un sol partit en el qual, sense altra finalitat que assolir el nostre ideal, hi trobessin cabuda les idees més oposades, sempre, però, dins la ideologia catalanista radical. Les opinions dels diferents grups units, per diverses que fossin, haurien d'ésser respectades, perquè totes lluitarien per la independència, i un cop assolida aquesta, se separarien altra volta, col·locant-se cada u al seu antic lloc.

Els afiliats a aquest partit revolucionari haurien d'estar militaritzats i sotmesos a una disciplina inflexible i severa. Aquest és un dels punts més importants, perquè amb gent disciplinada i addicta a una causa es poden fer miracles, força necessaris en el cas de Catalunya; puix crec que amb això estarem d'acord, la nostra independència sols pot obtenir-se per la força de les armes.

L'activitat immediata d'aquesta organització hauria d'ésser una intensa propaganda per tota la terra catalana fins a aconseguir que en cada ciutat, vila o poble hi hagués un nucli de patriotes disposats a alçar-se al moment oportú.

En ço referent a què tots ens apleguéssim sota la bandera de la molt respectable "Unió Catalanista", volem dir que males interpretacions no podrien atribuir-ho a un desig de voler enlairar més el nom de la vella entitat? Estudieu-ho bé. Potser fóra millor donar a aquest partit d'unió un nom que indiqués clarament que volem ésser independents.

JAUME BORRELL

PRO-EUZKADI

L'Agrupació "NOSALTRES SOLS!" (adherida a la "Unió Catalanista") ha enviat al Ministre de la Governació el següent telegrama: "Nosaltres Sols!" protesta persecució nacionalistes bascos aliens qüestions de règim". Escaler, President.

**Camiseria
Corbateria**

J. Rodríguez Casals

Ronda Sant Antoni, 78
(davant del carrer Muntaner)

BARCELONA

Fàbrica de Mofillsures
Marcs • Quadros • Relleus

Casa Bargalló

Urgell, núm. 24
Telèfon n.º 30805
BARCELONA

"Catalanistes 100 x 100"

Després de quatre mesos de govern, el nostre digníssim Ajuntament encara manté la retolació de la totalitat dels carrers de Barcelona en una llengua que no és la nostra.

Fins a quan hem d'esperar que sigui substituït l'idioma emprat des de la dictadura ençà, o si més no, tornades al seu lloc les mitges plaques que els prohoms d'aquella forma de govern manaren arrencar? No crec que sigui per manca de diners, car l'Ajuntament que ara patim, cent per cent catalanista, com algú es complau a qualificar, té diners per tot.

Entre altres coses, s'han gastat un dineral en automòbil per a passejar-se, els senyors regidors, i no crec que els pugui esparcir despendre una tan minsa quantitat com es necessita per retornar al lloc que li pertany i del qual fou tret ignomiosament, el nostre verb.

No els en fem retret. Probablement no hi han pensat. Tenen tantes cabòries, que no poden entretenir-se en aqueixes minúcies. Què més voldrien ells, que poder despendre uns moments en aquestes coses! El seu temps, però, és més preciós. Fins ara han hagut d'anar adalerats, com vulgarment es diu, treient el fetge per la

boca, per preparar elecció darrera elecció, a fi i efecte que ningú que no fos tan catalanista com ells, pogués quedar-se amb algun dels tres càrrecs que la majoria usufructuen. I ara que cada un d'ells és una trinitat, però que no pot fer miracles, com volem que perdin el temps en aquestes falòrnies que no beneficien en res? Què hi fa que els rètols dels carrers siguin en la "armoniosa", si treuran els jesuïtes? A més, podeu suposar que quan a Madrid els donin permís, ja els canviaran.

No obstant, encara fan esforços i sacrificis, per complaure el poble en el seu anhel de catalanitat. Fixeu-vos, si us plau, en els bans que l'alcaldia va fer enganxar la setmana passada per tots els carrers i places de la ciutat, escrits tan correctament, que tots en quedàrem admirats.

I encara ens queixem. Som uns desagradats, que en lloc d'estar satisfets d'aquests homes, murmurem i els critiquem. Sort tenim que ells, amb gran altruisme, se sacrifiquen i es proposen seguir sacrificant-se fins que n'estiguem satisfets o... tips.

ANTONI ZABALA I PUJALS

BATECS

Estem passant uns moments tan amargs, els que som catalanistes, que es necessita un gran domini dels nervis, per no esclatar en insults.

El comportament dels polítics que porten avui la direcció del conglomerat de partits i partidets que en diuen Esquerra Catalana, és tan sense cap ni peus, que si no fos que es juga amb els nostres sentiments, ens hi fariem un tip de riure.

La monomania de les declaracions ha arribat a uns límits que traspasa tota ponderació i tot sentit comú. Des del senyor Companys (abogado), enamorat amb passió d'Espanya, fins a l'últim conserge del casinet més minúscul de barriada, tothom es sent superhome i vol donar a conèixer al poble les apreciacions del seu cervell privilegiat. Es per això que llegim unes declaracions que es contradueixen amb les altres, llegim coses que avergonyirien un sergent de carrabiners, i en llegim d'altres tan innocents que semblen d'unes noies que acaben de fer la primera comunió.

Aquella barrila que es féu a l'esquena dels nous rics que, amb l'ostentació de les seves riqueses, es cobrien de ridícul, avui l'hauré de fer amb aquests prohoms dels tres càrrecs, que rivalitzen a veure qui ho fa pitjor.

Sembla que aquells temps d'or del lerrouxisme no havien de tornar, i n'ha vingut un altre que ha deixat bocabadats els Vinaixa, els Emiliano i els Santamarías.

Estem en el temps de la democràcia, segons diuen, i veiem com s'abusa de la força d'una majoria per atropellar els drets de les minories.

Veiem com es donen càrrecs a homes procedents de la dictadura, i com es protegeixen companys de partit amb tres càrrecs retribuïts, sense respectar les lleis municipals. Veiem els mils i mils de pessetes que es gasten en autos, i encara no s'han pogut posar en català els noms dels carrers de Barcelona.

Veiem com es fa una política dels "sense feina" que és una immoralitat i una vergonya, i veiem tantes coses, que no acabariem mai d'enumerar-les.

No tenim cap confiança en els homes d'esquerra, però la veritat sigui dita no ens creïem tampoc que ho fessin tan malament.

Abans que res, els components d'un partit polític i en especial els seus capítols, han d'ésser dominats per uns ideals de noblesa, d'abnegació i desinterès. Han de tenir com un orgull que el seu partit sigui digne d'admiració per la seva honradesa i justícia i es faci respectar pels seus adversaris polítics.

Però quan solament hi ha l'afany personal de domini i preponderància, quan solament es té un partit per a afavorir els amics i contraure compromisos, és qüestió de preparar les mortalles; aquell

partit és mort. Sense un ideal no hi ha vida possible. Es pot acaparar momentàniament una força, però aquesta força com és solament material, es desinfla promptament i en resta un pellingo que fa repulsió de mirar.

Aquest partit polític que comença fent respecte, que avui fa riure i que acabarà fent fàstic, era digne de millor sort; si més no, pel fet de tenir la seva força en el temps en què Catalunya podia obtenir la seva llibertat.

Però ja hem vist com han actuat en catalanisme; han fet un Estatut que ni la Lliga; han vinculat les espinades cada dia; van a demanar almoïna com uns captaïres i reneguen de lo més sagrat que té un poble, que és la seva dignitat.

I no és amb aquests partits ni amb aquests homes que s'obtenen les llibertats del poble, i per tant Catalunya ha de continuar el calvari de veure's befada pels seus fills, que la lliuren lligada de mans a l'odiada opressora.

SOLUS

Lluhi i Vallescà va parlar llargament en el Parlament espanyol en pro que s'exigixin enèrgicament responsabilitats i contra el criteri impunitista que creu predomina en la Cambra. Responsabilitats de gestió a Espanya. ¿I les responsabilitats de lo realitzat contra Catalunya? I la responsabilitat de lo de Garraf? I les persecucions contra el Centre de Dependents, Col·legi d'Advocats, i contra innombrables patriotes catalans, que hi perderen llibertat i interessos? I la persecució contra la nostra bandera nacional? Es que de tot això no se'n recorda el senyor Lluhi?... Es comprèn, perquè el senyor Lluhi és dels revolucionaris que sols han aparegut a la palestra per a parar la mà.

Número extraordinari dedicat a la Diada de l'11 de setembre de 1714

Articles de Vicens A. Ballester, President de la "Unió Catalanista"; Folguera i Duran, Doctor Soler i Pla, ex-President; Dr. Girona i Llagostera, M. Rosell i Vilà, Sans i Rosell, Doctor Soler i Damians, J. Batista i Roca, Camil Vilaró; Bartomeu Barceló, Pyre; Pere Aladavert, Daniel Roig i Pruna, Pineda i Verdader, Francesc Curet i d'altres.

Dibuixos de Lola Anglada, Juli Jener, i Altmira (Llamp).

Valdrà 40 cèntims
Sortirà el dia 10 al vespre

Lletra oberta a Joan Sacs

Mestre: Nosaltres, admiradors vostres; nosaltres, qui de llarg temps seguim les vostres lliçons; vos, qui ens heu deixat del marasme de la nostra mesquinesa d'esperit, parlant-nos de les nostres pedres, dels nostres monuments, de la pintura catalana, dels teixits de l'antigor, dels vidres dels nostres avantpassats, de les belleses de la nostra parla, ja oblidades del poble, de la nostra gent, dels nostres museus, etc., etc., ens heu obert els ulls de la intel·ligència i ens heu ensenyat a estimar més i més la nostra Catalunya.

A vos, qui la conducta exemplar, en els moments de persecució, perseverant en la fe en el nostre ideal, donant exemple de fermesa a molts qui es vanaven de catalanistes, fa que us tinguem en molta estima i respecte, us adreçem aquestes ratlles perquè us mostrem la nostra disconformitat amb el vostre article del dia 21 a "La Publicitat".

Insinueu que a molts comerciants no els ha vingut bé, en aquestes circumstàncies, de despendre's de l'import de les despeses que el canvi de retolació exigeix. I els qui, aprofitant l'exemple dels drets i permisos, han renovat els seus rètols, deixant-los en castellà igualment? Què en direm d'aquests senyors?

Vós dieu que a Londres els xinesos i els hebreus anuncien els seus comerços amb llurs respectius idiomes. Res no vol dir, perquè nosaltres no toleréssim el mateix a casa nostra: el que si volem, és que els que hi són establerts, que si no són catalans, en són ja els seus fills, que a canvi del treball

que Catalunya els hi ha ofert generosa, s'han obert camí, als qui viuen dels catalans, als qui el nostre terror els ha estat propici, i que gràcies a ella viuen, que en respiren el seu aire i que el blau del nostre cel és el seu sostre, aquests volem que honorin com es mereix la nostra llengua.

Perquè entenem que el nostre Verb és la personificació de la nostra terra.

Perquè gràcies a l'idioma Catalunya es retroba ella mateixa.

Perquè la llengua és l'essència de la nostra terra.

Perquè és l'únic que no ens pogueren prendre.

Per tot això, nosaltres veiem en l'idioma l'encarnació de l'ànima de la nostra Pàtria.

Els qui això senten, creieu, mestre Joan Sacs, que es miren amb bons ulls l'ofensa que se'ns fa continuament, la befa i l'escarni que representa el trobar-nos cada dia davant del signe evident de dos segles d'opressió?

Els nostres ideals de llibertat i justícia, i, per tant, d'amor, ens priven d'abonar tot procediment de violència; mes davant la mofa continuada que es fa al nostre idioma, nosaltres entenem que quan es produeixen els fets violents que vos heu comentat, els catalans no hem de rompre llances en defensa d'aquests comerciants i industrials pobres d'esperit.

No res més, i quedo vostre i per Catalunya.

MENOVELL

ANECDOTARI

Sembla que els tranquils del "Be Negre" busquen molt les pessigolles a l'altíssim Conseller de la Generalitat de Catalunya ciutadà Casimir Giralt i Bullich. Nosaltres d'ells, no ens embolicariem, perquè el senyor Giralt, avui una de les glòries més legítimes de Catalunya, és un "tremendo". Tal com sona. No sabem si és o no és un assidu concurrent a les festes nocturnes de l'ex-Palau reial de Pedralbes, avui "Chez Otero"; però sigui com sigui, ens guardarem bé de buscar-li el cos. I si els "bens negres" no es volen trobar amb potes blanques, els recomanem la lectura d'aquest tros de poesia, signat, l'any 1913, per l'interfecte:

I encara, oh nena pàl·lidal, he seguit [somiant] tremoloses les mans ton cos empresonant, [nant] ton cos de goig convuls per primera [vegada], mentre el meu braç t'ha fet cruixir, [l'ossada] i en un plaer suprem les forces acabar, ans que el darrer espasme ton cos fes [doblegar]; el teu nom m'ha brollat del fons del pit i he sentit que ma vida fugia amb aquell [crit!]

Què els en sembla?... A veure si un dia memorable aquesta veterà cruixidora d'ossos es presentarà a la penya de l'Ateneu i farà un estropici! Això són versos passionals que l'infeliç Gassol quedaria mort i soterrat, i Baudelaire quedaria escruixit des de l'altre món, davant la passió i el foc de l'avui incomparable Conseller de finances de la nostra tranquil·la i pintoresca Catalunya!

*

Entreviu a Madrid.
"Mis arreos son las armas,
mi descanso el batallar..."
(Signora l'autor d'aquesta declaració)

*

"Cataluña tiene un hijo,
tiene un hijo menestral..."
(Paraules de Lluhi i Vallescà).

*

Ni sé cuando es de día,
ni cuando las noches son...
Palabras que al mediodía
Pronunció Buenaventura Gassol
De "El Sol".

*

En Roc, que ahudia l'Aragai, fa unes setmanes, és d'una candorositat que no té límits. L'home ens explicava les seves angúnies:

—Miri; jo em vaig ficar a l'Esquerra sense saber res de res. A mi el "Perla" em va dir: —Has d'ésser federal!... — I aquí em tingué fet federal com el de can Gatzet Ric.

Només hi ha que jo no sé què és això del republicanisme i del federalisme... Jo em refiava que m'ho amirien explicant...; però ara em trobo que m'expliquen unes coses!...

*

Aquesta també és de Sant Cugat. Es molt conegut del poble el Peret Mariàngela, ex-regidor i botifarrer a l'engròs. L'home un dia es va comprar un "Ford". No sabia gaire de conduir; però diuen que, tot fent desgavells, se n'aprení; i ell, tot saltant barrancs, tombant arbres i treient a batzegades les fonts de lloc, en va anar aprenent...

Ja l'home se sentia amb aptituds suficients per arriscar la pell d'algué altre que la seva, quan va trobar el de can Fatxó, amo d'una gran masia de fora poble.

—Hola! Puja, puja! Et dure a casa teva!
El de can Fatxó puja i, xuf-xuf, cap a la masia falta gent! Però ve't aquí que, en arribant a l'era, comencen a donar tombos i més tombos.

—Què fas, Peret? —li diu En Fatxó, quan ja havien dat vuit o deu voltes.

—Mira, noi... baixa com puguis... Ara no sé parlar!

I l'"auto" va continuar donant voltes i més voltes per l'era, amb gran admiració de la dona, fills i mossos d'En Fatxó, que contemplaven encuriolats aquell inacabable gita-voltar des del portal, balcons i finestres.

ESTUDIS D'ORGANITZACIÓ L'home d'acció i el cap

pel General Rampont
(Continuació)

També el factor temps intervé. Es precis escollir el moment més propici: demà. Cal també guardar el secret: conjuració.

Hom ha de calcular la influència i l'acció del "temps", la necessitat de guardar secrets les decisions, per actuar damunt l'adversari bo i aprofitant-se de "l'efecte de la sorpresa".

Hom es pregunta si, seguint aquesta regla, la solució del problema militar és simplificada.

No, car la solució del problema estratègic és sempre difícil, perquè l'objectiu de l'acció immediata és generalment mòbil.

Hom marxa, doncs, vers un objectiu mòbil.

Nou problema, que cal tractar amb una suposició de tres direccions. Car, en efecte, les hipòtesis en la marxa són tres, o siguin: l'enemic és a la dreta, al centre o a l'esquerra de la direcció de la marxa. Si durant aquesta eliminem dues hipòtesis per a tenir la certesa de trobar-nos l'enemic a un lloc determinat, llavors cal seguir el joc de construcció de l'actuació de la següent manera:

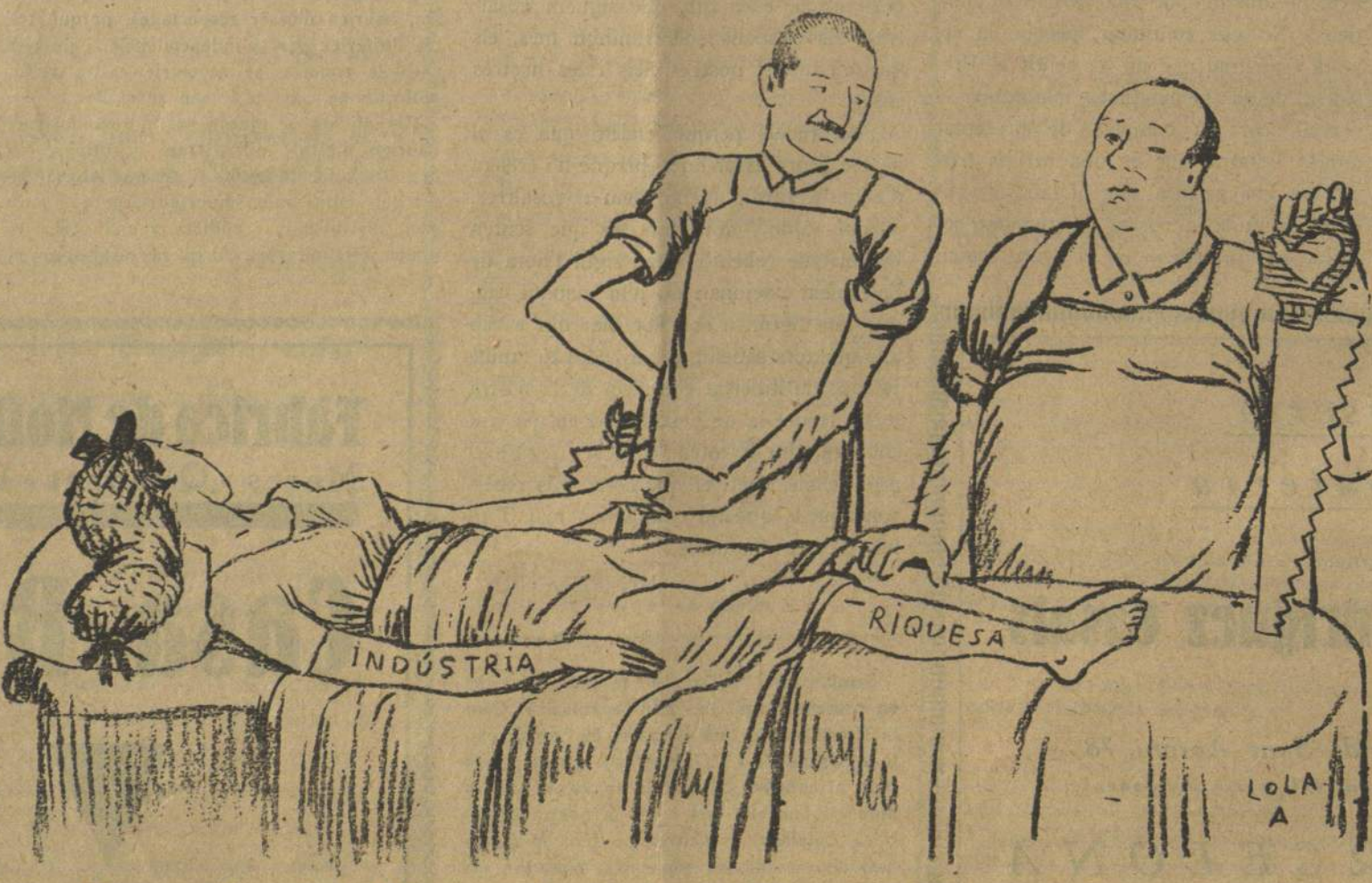
Construcció d'un objectiu a realitzar (objectiu general).

Construcció de la base de partida: Reunió de les forces per a la batalla, passant de la formació de marxa (forces mig esteses) a la formació de batalla (forces esteses i combinades, mestresses de les eixides per atacar).

Ací, ja no hi ha obstacles intermitjos. Es va de dret a l'objectiu. L'eix de direcció per a la batalla sembla confondre's amb l'eix d'acció immediat.

La victòria guanyada, hom tractarà de reprendre la direcció general, a la qual (cosa normal i prevista) hom hi serà conduït, naturalment, per la persecució dels elements enemics en retirada.

Però la simplicitat del mètode és clar; hom ha escollit un fil director que coordina totes les accions secundàries, emmenant-les sempre al llarg del fil director.

Maura.—Què faries? Li tallaries els braços?
Prieto.—Es clar... I les cames i tot!...